

Rahandusministeerium

info@fin.ee

Teie: 23.05.2024 nr 1.1 – 10.1/526-5

Meie: 2.09.2024 nr 33

Kogumispensionide seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu

Täname võimaluse eest avaldada arvamust kogumispensionide seaduse (KoPS) ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu osas. Järgnevalt Eesti Pangaliidu (Pangaliit) kommentaarid ja ettepanek võimaliku uue sõnastuse kohta.

1. Leiame, et nii kehtiv seadus kui Rahandusministeeriumi (RM) viimane ettepanek on liialt kitsad ja ei arvesta piisaval määral pidevalt muutuval finantsmaastikul toimuda võivaid väärtpaperite võõrandamiskõlbmatust kaasa toovaid sündmusi. Mistõttu leiame, et RM ettepanek ei võta arvesse näiteks olukorda, mis tekkis Ukraina sõja puhkedes Venemaale investeerivate fondidega. Vastavad fondid lõpetasid osakute tagasivõtmise, kuna fondi alusvaraks olevaid väärtpapereid ei olnud enam võimalik Venemaa turul müüa. Ent osakute tagasivõtmise lõpetamine/peatamine oli formaalselt fondivalitseja otsus (kuigi see ei kujutanud endast fondivalitseja poolt laia diskretsiooni teostamist, vaid oli nõ sundotsus / ainus valik). Selline fondiosak on siiani võõrandamiskõlbmatu faktiliselt, ent mitte juriidiliselt KoPS-i tähenduses.
2. RM vastusest eelnõu kooskõlastustabelis ei selgu, miks on vajalik faktilise ja juriidilise võõrandamiskõlbmatuse eristamine. Pangaliit on oma algses ettepanekus ja sellele järgnenud suhtluses RM-ile selgitanud, et võõrandamiskõlbmatuse on 99%+ juhtudest pöördumatu ning võõrandamiskõlblikkuse taas tekkimine puudutab viidatud protsentide alusel ning PIK-ide koguarvu arvestades parimal juhul mõndakümnet PIK-i omanikku, ent KoPS piirang takistab PIK-ilt likviidsete vahendite väljavõtmist sadadel või halvimal juhul isegi tuhandetel PIK-i omanikel, kui neile peaks ebaõnne korral sattuma PIK-i varade hulka kas või üks faktiliselt, ent mitte juriidiliselt võõrandamiskõlbmatu finantsvara.
3. Pank kui PIK-i pakkuja vastutab KoPS-i alusel võõrandamiskõlbmatuse korrektse tuvastamise eest ka juhul, kui seadus sätestaks faktilise võõrandamiskõlbmatuse.
4. Üheks võimaluseks oleks antud sätte kontseptsiooni osas konsulteerida näiteks Finantsinspeksiooniga, kes on ühelt poolt sõltumatu isik ning teiselt poolt ka KoPS-i osas järelevalve teostaja.
5. Juhul, kui RM eelnevatest argumentidest hoolimata jääb oma muudatuste tabelis toodud seisukohtade juurde, miks eelistada faktilisele võõrandamiskõlbmatusele juriidilist võõrandamiskõlbmatust, teeb Pangaliit ettepaneku sõnastada KoPS § 52-6 lõike 6 esimene

lause järgnevalt, võttes arvesse ühelt poolt RM soovi ning teiselt poolt kehtiva seaduse sõnastust:

„Käesoleva paragrahvi lõikes 5 sätestatud tingimust ei kohaldata pensioni investeerimiskonto kaudu soetatud finantsvara suhtes, mille võõrandamine, sealhulgas finantsvara soetamisel sõlmitud lepingu lõpetamine, ei ole kauplemise peatamise või lõpetamise tõttu väärtpaberituru seaduse §-s 3 nimetatud või kolmandas riigis korraldatava kauplemiskoha poolt või finantsvara teise osapoole või tehingu tegemiseks vajaliku finantsvahendaja suhtes pankrotimenetluse algatamise, krediidasutuse suhtes väljakuulutatud moratoriumi või kriisilahendusmenetluse algatamise, investeerimisfondi osakute tagasiostmise peatamise, kindlustusandjale kehtestatud erirežiimi või õigusaktides sätestatud muu tagajärgedelt sarnase sündmuse või toiminguga tõttu seaduse kohaselt võimalik“

Loodame, et Rahandusministeeriumil on võimalik Pangaliidu seisukohtade ja sõnastuse muudatusettepanekuga arvestada. Küsimuste korral oleme meeleldi valmis vastama ning täiendavalt selgitama.

Lugupidamisega,

/allkirjastatud digitaalselt/

Katrin Talihärm
Juhatuse liige